

SAMMENSTILLING OG VURDERING AV HØRINGSUTTALELSER OM UTKAST TIL FORSKRIFT OM ENDRING I FORSKRIFT OM MIDLERTIDIGE FOREBYGGENDE TILTAK FOR Å HINDRE SMITTE AV HØYPATOGEN AVIÆR INFLUENZA FRA VILLE FUGLER TIL FJØRFE OG ANDRE FUGLER I FANGENSKAP

Mattilsynet har mottatt 6 høringsuttalelser, av disse var det 5 som var positive til forslaget eller ikke hadde kommentar til det. En sammenstilling av kommentarene blir gjengitt og vurdert i teksten under.

Følgende høringsinstanser har uttalt seg:

Saksnr.:	Høringsinstans	Merknad	Ingen merknad eller positiv
1	Justis- og beredskapsdepartementet		X
2	Utenriksdepartementet		X
3	Veterinærinstituttet		X
4	Norsk nærings- og nytelsesmiddelarbeiderforbund		X
5	Klima- og miljødepartementet		X
6	Norsk Rasefjærfeforbund	X	

1. Generelle kommentarer

Av de 6 mottatte høringsinnspillene har 4 av høringsinstansene ingen merknader til forskriftsutkastet.

Veterinærinstituttet (VI) uttaler seg positivt om og støtter de foreslåtte endringene ut ifra en faglig vurdering. De gir også en kort konsekvensvurdering av de foreslåtte endringene.

Norsk Rasefjærfeforbund (NRFF) stiller seg sterkt kritisk til enkle løsninger knyttet til forebygging av høypatogen fugleinfluensa. De poengterer viktigheten av å ta vare på 3 historiske norske fjørferaser; norske jærhøns, smålensgås og hvit norsk gås. NRFF trekker fram Norges forpliktelser gjennom FAO til å bevare husdyr genetiske ressurser. Forbundet kritiserer Mattilsynet for hurtig iverksetting av «portforbudbestemmelsene» uten forutgående veiledning til fjørfeeiere. De hevder at førstegangs innføring av et totalforbud av utegående fjørfe blant annet medførte nedslakting og halvering av de to norske gåserasene ved aktivering av forskriften.

Mattilsynet kjenner til forpliktelsen og viktigheten av å ta vare på historiske norske fjørferaser. Dette kan allikevel ikke gå på bekostning av forebygging mot introduksjon av høypatogen fugleinfluensa i den norske fjørfe populasjonen. Vi vil poengtere at «portforbudbestemmelsene» ikke umuliggjør utegang dersom tiltak for å hindre direkte eller indirekte kontakt mellom ville fugler og tamme fjørfe iverksettes. Disse tiltakene kan med fordel forberedes før «portforbudbestemmelsene» aktiveres slik at de lett kan iverksettes og unntak fra forbudet kan innvilges.

Mattilsynet tar selvkritikk på at vi tidligere har satt i verk «portforbudbestemmelsene» ved å definere høyriskoområder, uten forutgående veiledning av fjørfeeiere. Dette er noe vi kan bli bedre på. Vi ønsker allikevel å trekke fram at oppdatert informasjon om den pågående situasjonen med utbrudd av høypatogen fugleinfluensa i Europa og vurdering av stigende

risiko for introduksjon av smitte til Norge ble lagt ut på våre hjemmesider i tiden før «portforbudforskriften» ble iverksatt forrige gang.

NRFF poengterer at høypatogen fugleinfluensa ennå ikke er påvist i Norge.

Mattilsynet vil hevde at forebyggende tiltak som «portforbudbestemmelsene» er medvirkende årsak til dette.

NRFF trekker fram viktigheten av å markedsføre fjørfehold og spesielt de norske fjørferasene med utstillinger. Dette fordi det finnes få andre arenaer der erfarende og nye fjørfeholdere møtes. Forbundet hevder at det utdannes nesten ingen med særlig kompetanse innen fjørfe ved NMBU eller landets naturbruksskoler, siden fjørfe er lite prioritert i disse utdanningsløpene. I dag tillates det at hønsefugler og svømmefugler kan vises på samme utstilling forutsatt at det er fysisk avstand mellom de utstilte dyrene slik at det ikke blir direkte kontakt. Forbundet ønsker at dette skal kunne fortsette, men uttrykker forståelse for at utstillinger ikke kan avholdes når «portforbudet» innføres.

Mattilsynet vil poengtere at utstillinger i områder som ikke er definert som høyriskoområder fortsatt kan avholdes som før. De foreslåtte endringene berører ikke dette.

NRFF er positive til at det arbeides aktivt med beskyttelse av norske tamdyr. Forbundet vil minne Mattilsynet om at de skal ivareta alt fjørfehold i Norge, ikke kun det som er industrielt landbruk med større økonomisk vektning. De ønsker at små næringsbesetninger og hobbybesetninger skal vektlegges på samme måte som de industrielle fjørfebesetningene.

Mattilsynet veker ikke ulike fjørfehold når det kommer til smittebeskyttelse. På generelt grunnlag har kommersielle besetninger høyere grad av smittebeskyttelse enn hobbybesetninger. Mattilsynet har fått inntrykk av at mange i fjørfenæringen er bekymret for overføring av smitte med høypatogen fugleinfluensa fra ville fugler, men også fra hobbybesetninger på bakgrunn av dette. Utendørs hold av fjørfe innebærer en større sannsynlighet for direkte eller indirekte kontakt mellom ville fugler og tamme fjørfe. Forebyggende tiltak i perioder der sannsynligheten for at de ville fuglene kan bære på smitte av høypatogen fugleinfluensa vil derfor rette seg mot fjørfe som holdes utendørs, uavhengig om de holdes kommersielt eller på hobbybasis.

NRFF ønsker en tettere dialog med Mattilsynet i arbeidet med å sikre norske fjørfe mot smitte av høypatogen fugleinfluensa. De ønsker at Mattilsynet viser et større skjønn når det gjelder praktisering av «portforbudforskriften» og påpeker at Mattilsynet har en veiledningsplikt når slike bestemmelser innføres. Forbundet foreslår at det i forskriften tydeligere defineres hva som er lov og ikke lov for forebygging av fugleinfluensasmitte til tamme fjørfe. Videre mener de at man skal tilstrebe at forskriften anvendes så kort periode som mulig for å sikre et godt husdyrhold.

Mattilsynet vil trekke fram at bestemmelsene som gis i forskriften hovedsakelig er EØS-bestemmelser. Vi har ikke anledning til å gi detaljert tolking av disse bestemmelsene i selve forskriften, men det ligger en god del informasjon om «portforbudbestemmelsene» på Mattilsynets nettsider. Vi har også vært i tett dialog med NRFF forrige gang disse bestemmelsene ble aktivert. Mattilsynet jobber fortløpende med et enhetlig tilsyn, slik at fjørfeeiere over hele landet skal behandles likt av våre inspektører. Mattilsynet aktiverer «portforbudforskriften» ved å definere høyriskoområder i perioder og områder der det vurderes at risikoen for smitte fra ville fugler til tamme fjørfe er høy. Når denne risikoen reduseres vil forskriften deaktiveres. Det er dyreholders ansvar at dyrevelferden og dyrehelsen til dyrene ivaretas til enhver tid, også under perioder der de forebyggende «portforbudbestemmelsene» er aktivert.

2. Kommentarer til de særskilte bestemmelsene

VI mener at det virker fornuftig å fjerne ordet midlertidig i forskriftstittelen.

VI mener at forbudet mot å holde ender og gjess sammen med annet fjørfe er fundamentert på en epidemiologiske situasjonen for høypatogen aviær influensa hos villlevende fugler og fugler i fangenskap i 2017. Det er også fundamentert på risikovurderinger foretatt av EFSA og andre nasjonale og internasjonale organer. **VI** mener at innføring av forbudet er fornuftig. Forbudet vil få svært få konsekvenser for kommersielt fjørfehold da kun er et begrenset antall aktører som holder disse artene på samme lokalitet. Konsekvensene vurderes som større for hobbyfjørfehold da det blant disse er relativt vanlig å holde flere ulike arter fjørfe sammen, inkludert ender og gjess. Det trekkes fram at Mattilsynet åpner for unntak fra forbudet dersom risikoreduserende tiltak iverksettes i dyreholdet. Instituttet mener at både kommersielle- og hobbyfjørfehold kan forventes å inneha kunnskap om smittebeskyttelse slik at begge grupper dyrehold har mulighet til å iverksette tiltak som fører til innvilgning av unntak fra forbudet.

NRFF hevder at det er tradisjon for mindre fjørfehold i Norge med både høns og svømmefugler på samme eiendom. Forbundet mener derfor at forskriften må definere at det er lov å holde begge typer fjørfe på samme eiendom, forutsatt at de holdes i separate rom og holdes på separate utendørsarealer. De er opptatt av at fjørfe skal ha mulighet til å komme ut i frisk luft, sol og aktiviseres. Spesielt ender og gjess er avhengige av nok mosjon, holde seg rene i badevann og ha store arealer for å kunne beite. **NRFF** mener at separate utendørsarealer med bruk av gjerder er et godt tiltak for at svømmefugler ikke skal overføre potensiell smitte til hønsefugler. Foreningen hevder videre at svømmefuglenes adferd og biologi medfører at de vil utsettes for luftveislidelser og øyeinfeksjoner dersom de kun holdes innendørs.

Mattilsynet har forståelse for at mindre fjørfehold i Norge ofte har flere ulike fjørfearter, inkludert ender og gjess sammen med andre fjørfearter. Forbudet mot hold av ender og gjess sammen med andre fjørfearter i høyriskoområder bygger på anbefalinger gitt i en risikovurdering fra EFSA. Dette er en EØS-bestemmelse som gjennomføres i norsk forskrift på bakgrunn av EØS-avtalen. Det åpnes for at det kan gis unntak fra det generelle forbudet dersom det iverksettes tiltak for å hindre smitte mellom ender/gjess og andre fjørfearter. Tiltakene beskrevet av høringsinstansen kan være eksempler på slike smitteverntiltak.

Bestemmelsene er utformet slik at tiltakene må vurderes for hver enkelt besetning og ikke kan gis på generelt grunnlag. Mattilsynet vil utarbeide spesifikk informasjon om vurdering av hvilke tiltak som kan gi unntak fra forbudet. For fjørfeholdere som holder ender og gjess sammen med andre fjørfearter vil det være en fordel å utforme smitteverntiltak og eventuelt få vurdert disse før «portforbudbestemmelsene» aktiveres. Dette vil forenkle prosessen med søknad om unntak.

Når det gjelder forbudet mot å holde fjørfe utendørs når «portforbudbestemmelsene» er aktivert, så endres ikke dette i forskriften. Det vil fortsatt være mulig å søke om unntak fra dette forbudet forutsatt at smitteverntiltak mot ville fugler iverksettes. Det er dyreholders ansvar at dyrevelferden og dyrehelsen til dyrene ivaretas til enhver tid, også under perioder der de forebyggende «portforbudbestemmelsene» er aktivert.

VI kommenterer det foreslåtte forbudet mot å sette ut fuglevilt i høyriskoområder. Forbudet er fundamentert på samme grunnlag som forbud mot å holde ender og gjess sammen med andre fjørfearter og virker fornuftig. Det gis mulighet for unntak fra forbudet, forutsatt at utsettingen er adskilt fra andre dyrehold og at dyrene tester negativt mot fugleinfluensa minst 48 timer før utsettet. **VI** anslår at det er få aktører som driver med utsetting av fuglevilt i Norge og mener at forbudet ikke vil få store konsekvenser.